

Szwedzki program szczepień

CZĘŚĆ DODATKOWA DLA NIEKTÓRYCH DZIECI

W Szwecji wszystkie dzieci mają prawo być zaszczepione w poradniach dla dzieci i w szkołach przeciw dziewięciu poważnym chorobom (informacja o podstawowych szczepieniach na oddzielnej ulotce).

Ponadto niektórym dzieciom oferuje się szczepienia przeciw zapaleniu wątroby typu B, gruźlicy, grypie i zarażeniu pneumokokami.

ZAPALENIE WĄTROBY TYPU B

Zapalenie wątroby typu B wywołuje wirus, który rozprzestrzenia się we krwi i innych płynach znajdujących się w organizmie. U niektórych osób nie występują żadne objawy, podczas gdy inni poważnie chorują przez kilka miesięcy. Większość chorych zupełnie zdrowieje. Niestety w niektórych przypadkach wirus pozostaje w organizmie co po długim czasie może prowadzić do takich powikłań jak uszkodzenie lub nawet rak wątroby. Największe ryzyko istnieje przy zarażeniu wirusem w bardzo młodym wieku.

Kto powinien się zaszczepić?

Szczepienie przeciw zapaleniu wątroby typu B zaleca się dzieciom, u których ktoś z rodziców, rodziny lub innych bliskich osób jest chory na zapalenie wątroby typu B oraz dzieciom, których rodzice pochodzą z kraju, w którym zachorowania na zapalenie wątroby typu B są częstsze niż w Szwecji.

Jaką odporność daje szczepionka?

Szczepionka jest bardzo skuteczna i prawie wszystkie dzieci nabierają długotrwałej odporności przeciw chorobie (prawdopodobnie na całe życie).

Dostępne szczepionki.

Szczepionka jest dostępna w formie pojedynczej. W przypadku niemowląt wchodzi ona w skład niektórych łączonych szczepionek.

Kiedy podaje się szczepionkę?

Szczepionkę podaje się trzy razy, u niemowląt razem z innymi szczepieniami (w wieku 3, 5 i 12 miesięcy) lub według oddzielnego schematu.

Efekty uboczne szczepionki.

U większości dzieci nie występują żadne albo nikłe efekty uboczne. Ewentualne efekty uboczne powinny przeminać po paru dniach.

ZWYKŁE (występujące u co najmniej 1 na 100 zaszczepionych): miejsce szczepienia zaczerwienione, spuchnięte i bolesne.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE: gorączka, swędzenie, ból głowy, wymioty, biegunka, wysypka, reakcje alergiczne.

GRUŹLICA

Gruźlica to infekcja bakteryjna. Najczęściej atakuje płuca ale czasem i inne organy. Gruźlica przenoszona jest drogą kropelkową podczas kaszlu. Przebieg choroby jest w najczęstszych przypadkach powolny, symptomem choroby jest długotrwały kaszel, utrata wagi i gorączka. Bakterie gruźlicy mogą też latami egzystować w organizmie aby zatakować później. Gruźlica w takiej „uśpionej” formie nie jest zakaźna.

Kto powinien się zaszczepić?

Szczepienie przeciw gruźlicy zaleca się zdrowym dzieciom, u których ktoś z rodziców, rodziny lub innych bliskich osób jest chory na gruźlicę oraz dzieciom, których rodzice pochodzą z kraju, w którym zachorowania na gruźlicę są częstsze niż w Szwecji.

Jaką odporność daje szczepionka?

Szczepionka daje małym dzieciom dobrą odporność na ciężkie formy gruźlicy. Odporność w starszym wieku jest dyskusyjna i różni się u różnych osób.

Dostępne szczepionki.

Szczepionka jest dostępna w formie pojedynczej.

Kiedy podaje się szczepionkę?

Szczepionkę podaje się jednokrotnie poczynając od 6-tego miesiąca życia, ale w przypadkach gdy ryzyko zarażenia chorobą jest wysokie, powinna być ona podana wcześniej.

Co się dzieje po szczepieniu?

Szczepienie powoduje małą infekcję skóry. W dwa do czterech tygodni po szczepieniu w miejscu szczepienia tworzy się małe stwardnienie. Stwardnienie to robi się czerwone i powiększa się, a po pewnym czasie tworzy się ranka, z której może sączyć się ropa. Ranki tej nie należy opatrywać i z reguły powinna ona po paru tygodniach zagoić się sama. Dopóki ranka się nie zagoi należy unikać kąpieli w basenach. U części dzieci ranka nigdy się nie wytwarza, ale wyłącznie samo stwardnienie, które znika po jednym do kilku miesięcy.

Efekty uboczne szczepionki.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE: niezwykle duża długo gojąca się rana, gorączka, ból głowy, reakcje alergiczne.

GRYPA

Grypa to infekcja dróg oddechowych powodowana przez wirus. Grypa przenoszona jest zwykle drogą kropelkową podczas kaszlu i kichania. W Szwecji na grypę choruje w zimie co roku 2 do 15 procent populacji. Grypa przechodzi najczęściej sama z siebie, chociaż jej bardzo częstym powikłaniem jest zapalenie płuc.

Kto powinien się zaszczepić?

Szczepienie przeciw grypie zaleca się osobom powyżej 65 roku życia, ponadto dzieciom i dorosłym z przewlekłymi chorobami serca i płuc, niestabilną cukrzycą lub poważnie obniżoną odpornością organizmu. O potrzebie szczepień decyduje lekarz i może on zalecić to szczepienie nawet dzieciom chorym na inne choroby.

Jaką odporność daje szczepionka?

Wirus grypy cały czas zmienia swoją postać (przechodzi mutację) tak więc co roku trzeba produkować nowe szczepionki, które będą działały na nowe wirusy. Aby uzyskać jak najlepszą odporność powinno się z tego powodu zaszczepić co roku.

Dostępne szczepionki.

Istnieje dużo różnych szczepionek przeciw grypie.

Kiedy podaje się szczepionkę?

Można podawać dzieciom od 6-tego miesiąca życia. Zależnie od wieku dziecka jedno- lub dwukrotnie.

Efekty uboczne szczepionki.

Szczepionki przeciw grypie produkowane są na bazie kurzych jaj. Osoby alergiczne na kurcze białko nie powinny z tego względu być szczepione przeciw grypie.

U większości dzieci nie występują żadne albo nikłe efekty uboczne. Ewentualne efekty uboczne powinny przeminać po paru dniach.

ZWYKŁE (występujące u co najmniej 1 na 100 zaszczepionych): miejsce szczepienia zaczerwienione, spuchnięte i bolesne, gorączka.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE: reakcje alergiczne.

PNEUMOKOKI

Pneumokoki to bakterie, które powodują zarówno łagodniejsze infekcje jak np. zapalenie ucha czy zatok, ale i całkiem poważne czy czasami nawet zagrażające życiu choroby jak zakażenie krwi lub zapalenie opon mózgowych. Do tego dochodzi ryzyko powikłań takich jak np. różne uszkodzenia mózgu.

Kto powinien się zaszczepić?

Od 1 stycznia 2009 r. szczepienie przeciw pneumokokom zostało wprowadzone do programu szczepień dla niemowląt. Dzieciom do tej pory nie szczepionym zaleca się szczepienie niezależnie od ich wieku. Dotyczy to szczególnie dzieci z przewlekłymi chorobami serca, płuc lub nerek, wrodzoną wadą układu immunologicznego lub dzieci z wszczepionym implantem do ucha. O potrzebie szczepień decyduje lekarz.

Jaką odporność daje szczepionka?

Szczepionka daje dobrą odporność na te rodzaje pneumokoków, które zawiera.

Dostępne szczepionki.

Na rynku dostępne są dwa rodzaje szczepionek: jedna dla dzieci poniżej 5-ciu lat, druga dla dorosłych i dzieci powyżej 2 lat.

Kiedy podaje się szczepionkę?

Szczepienia dzieci z grup ryzyka odbywają się według odrębnego schematu.

Efekty uboczne szczepionki.

U większości dzieci nie występują żadne albo nikłe efekty uboczne. Ewentualne efekty uboczne powinny przeminać po paru dniach.

ZWYKŁE (występujące u co najmniej 1 na 100 zaszczepionych): miejsce szczepienia zaczerwienione, spuchnięte i bolesne, gorączka, biegunka, wymioty.

NIETYPOWE ALBO RZADKIE: nagła nadwrażliwość na szczepionkę, swędzenie, drgawki gorączkowe, wykwit pokrzywkowy, błądź i osłabienie.

WAŻNE!

Przed szczepieniem – należy poinformować lekarza/pielęgniarkę o tym czy dziecko jest na coś uczulone (ew. alergię) lub czy wystąpiły jakieś nienormalne objawy przy poprzednich szczepieniach.

Po szczepieniu – w przypadku wystąpienia jakichkolwiek niezwykłych objawów należy skontaktować się z poradnią dla dzieci lub szkolną pielęgniarką.

Pytania?

Wszystkie pytania prosimy w pierwszym rzędzie kierować do poradni dla dzieci a w przypadku dzieci w wieku szkolnym do szkolnej pielęgniarki.